

‘Türkiye’de İngilizce Öğretmeni Olmak’ Üzerine Bazı Değerlendirmeler ve Öneriler

İsmail Yaman¹

Özet : İngilizce bugün tüm dünyada ortak iletişim dilidir ve dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye’de de en popüler yabancı dildir. Dolayısıyla, Türkiye’de İngilizcenin öğretimine ve öğrenimine büyük bir çaba harcanmaktadır. Yıllar içinde daha iyi bir İngilizce eğitimi için bazı sistem ve müfredat değişiklikleri yapılmıştır. Ancak bu değişikliklerin başarı şansı sahadaki uygulayıcı olan İngilizce öğretmenlerine bağlıdır. Bu çalışma kapsamında, öncelikle İngilizcenin Türkiye’deki statüsü ve mevcut İngilizce öğretmenlerinin profilleri üzerinde durulacaktır. Sonrasında ise, mevcut ve gelecek İngilizce öğretmenleri için öğretmenlik üst kimliğini öncелеmek, öğrencilere saygı duymak, branş farkındalığına sahip olmak, konformizmi terk etmek, öğrenen özerkliğine değer vermek, mesleki gelişimi sürdürülebilir kılmak ve kuramı hakkıyla uygulamaya dökmek başlıkları altında bazı katkı sağlayıcı önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Sözcükler: öğretmenlik, İngilizce, dil eğitimi, meslek

DOI: 10.29329/mjer.2019.202.9

Some Thoughts and Suggestions on ‘Being an English Language Teacher in Turkey’

Abstract: English is the common language of communication in the world today and it is the most popular foreign language in Turkey as it is anywhere in the world. Thus, a major effort is spent to the teaching and learning of English in Turkey. Over the years, some system and curriculum changes have been made for a better English education. However, the success of these changes depends on the English teachers who are the practitioners in the field. In this study, we will primarily focus on the status English in Turkey and the profiles of the current English language teachers. Then, some suggestions will be introduced for current and future English language teachers under the headings of adopting teaching profession as an upper identity, respecting students, developing branch awareness, abandoning conformism, giving value to learner autonomy, making professional development sustainable and putting theory into practice properly.

Keywords: teaching, English, language education, profession

---

¹ **İsmail Yaman**, Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Samsun, Türkiye ORCID:

İrtibat Yazarı: ismail.yaman@omu.edu.tr

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği sunduğu sosyoekonomik statü itibariyle ülkeler arası ciddi farklılıklar arz etmektedir. Ancak bu farklılıklar bu kutsal mesleğin temsil ettiği paha biçilemez değeri sarsmamalıdır. Öğretmenlik bir mesleğin ötesinde bir kimliği temsil etmektedir. Dolayısıyla, branşı ne olursa olsun her öğretmen bir ‘eğitici’ kimliği taşımaktadır. Branşla ilgili hususlar tamamen ikinci plandadır. Bu bağlamda, eğitici kimliğinin öncelenmediği ve bir hayat tarzına dönüştürülmediği durumlarda öğretmenlik mesleğinin doğasına uygun hareket edilmediğini söylemek mümkündür.

Bugün Türkiye’de öğretmenlik mesleğine dair birkaç farklı boyuttan bahsedebiliriz. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yürütölen temel öğretim ve ortaöğretim aşamaları ile Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından koordine edilen üniversite eğitimi bu çerçevede iki ana eğitim mecrasını teşkil etmektedir. 2013 yılında yürürlüğe giren 4+4+4 sistemi kapsamında öğrenciler anaokulu eğitimi sonrasında sırasıyla ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde eğitim almaktadır. Sonrasında, üniversite aşamasında ise seçtikleri meslek alanına ilişkin odaklı bir eğitim almakta ve bu süreç bireylerin geleceklere üzerinde kalıcı bir şekillendirici etki yapmaktadır. Ortalama 16 yıl süren bu sürecin her aşaması oldukça önemlidir. Bu sürece çok küçük yaşta başlayan çocuklar süreci 20 yaşının üzerinde genç bir birey olarak tamamlamaktadır. Bireylerin tüm karakter ve davranışlarının şekillendiği bu yaş aralığında karşılaşılan olumlu ya da olumsuz her şey büyük önem taşımaktadır. Okula başlayan çocuklar aile eğitimlerinin yanı sıra okul ve sınıf ortamı, öğretmenleri ve akranlarından pek çok şey alırlar. Bu süreç hem öğretim hem de eğitim boyutunda eşzamanlı olarak yürümekte ve mesleğe geçiş aşamasını oluşturan üniversite mezuniyetine kadar devam etmektedir. Bu uzun süreçte öğrenciler her aşamada farklı öğretmenlerle karşılaşmakta ve bu deneyimler öğrencilerin hayatlarını şekillendirmektedir.

Öğretmenlik mesleğinin yukarıda bahsedilen döngüdeki yeri diğer mesleklerden çok farklıdır. Bir mühendis veya avukat üniversite eğitiminden sonra bu sistemden çıkarken öğretmenler sistemin çıkış noktasından itibaren tekrar sisteme dâhil olurlar ve bilgi ve davranış açısından alıcı rolden verici role geçiş yaparlar. Öğretmenlik mesleği mevcut eğitim sistemi bağlamında ilkokul, ortaokul, lise veya üniversite seviyesinde yapılabilir. Üniversite seviyesinde sahip olunan mesleğin adı kapsayıcı ifadeyle “öğretim elemanı” olarak geçe de icra edilen mesleğin özü öğretmenliktir. Mesleğin başlangıcından itibaren öğretmenler kendi öğrencilik dönemlerinde geçirdikleri süreçleri farklı bir pencereden deneyimlemekte ve öğrencilerine kendi bilgi ve birikimlerini aktararak yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Öğretmenlik mesleğine atfedilen önem çerçevesinde, 2017 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (MEB, 2017a) güncellenmiş ve bu doğrultuda Öğretmen Strateji Belgesi (2017-2023) (MEB, 2017b) yayınlanmıştır. İlgili strateji belgesinde, “Yüksek nitelikli iyi yetişmiş ve mesleğe uygun bireylerin öğretmen olarak istihdamını sağlamak”,

“Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimini sürekli kılmak” ve “Öğretmenlik mesleğine yönelik algıyı iyileştirmek ve mesleğin statüsünü güçlendirmek” şeklinde üç temel amaç ifade edilmiştir (s. 10). Bu hedefler 2023 eğitim vizyonu çerçevesinde öğretmenlik mesleğine ilişkin özellikle nitelik ve liyakat açısından daha kat edilecek aşamalar olduğunu ve gerekli adımların belirlenen strateji uyarınca atılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğretmenlik mesleğini Türkiye’de İngilizce öğretmenliği boyutunda ele aldığımızda İngilizce branşına ilişkin detaylar değerlendirilmelidir. Ülkemizdeki dil eğitim politikalarına baktığımızda Osmanlı döneminde uzun süre ikinci dil olarak hâkimiyet süren Arapça ve Farsçanın yerini Cumhuriyet döneminden itibaren sırasıyla Fransızca ve İngilizcenin aldığını görmekteyiz (Çakır, 2017). İngilizcenin tüm dünyada ‘ortak iletişim dili’ (lingua franca) olarak yükselişinin Türkiye’de de doğrudan yansımaları olmuş ve çok uzun bir süredir İngilizce öğretimi eğitim sistemimizin çok önemli bir boyutunu teşkil etmiştir (Kırkgöz, 2007; Gürsoy, Korkmaz & Damar, 2013). İngilizceyi öğretmek ve öğrenmek tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çok büyük önem atfedilen bir eğitsel amaç olarak karşımızda durmaktadır. Özellikle 1997 Eğitim Reformu ile birlikte gelen 8 yıllık zorunlu eğitim kapsamında İngilizce 4. sınıftan itibaren öğretilmeye başladı ve bu adım öğrencilerin İngilizceyi yabancı dil olarak kısmen erken yaşta öğrenmeye başlamaları açısından yeni bir dönem başlatmıştır (Haznedar, 2004). 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılı itibariyle uygulamaya konan 4+4+4 sistemi kapsamında İngilizce dersi ilkökul 2. sınıftan itibaren verilmeye başlanmıştır. Bu sistemle birlikte okula başlama yaşının da gönüllülük esasına dayalı olacak şekilde yedi yaşından beş buçuk yaşına indirilmesi öğrencilerin yabancı dil olarak İngilizceyle tanışma yaşını eski sisteme nazaran oldukça erkene çekmiştir (Arıkan, 2017).

Dil eğitim sistemiyle ilgili yapılan değişiklikler öğretim programlarının da değişimini zorunlu kılmıştır. 2006 ve 2013 yıllarında İngilizce dersine ait ilköğretim ve ortaöğretim müfredatlarında köklü değişikliklere gidilmiştir. 2018 yılı itibariyle de müfredatlar kısmi olarak güncellenmiş ve Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Programı (Common European Framework of Reference for Languages-CEFR) ilkelerine uygun şekilde iletişim odaklı ve eylem temelli yaklaşım muhafaza edilmiş ve içerikte bazı değişiklikler yapılmıştır. Getirilen en önemli yenilik ise değerler eğitimi bağlamında on temel değer (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik - friendship, justice, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, altruism) müfredata örtük olarak entegre edilmesidir (MEB, 2018). Aşağıda İlkokul ve Ortaokul İngilizce dersine ilişkin yeni müfredatın uygulama ilkelerinden bazıları sıralanmıştır (MEB, 2018, s. 94):

- İletişim mümkün olduğunca İngilizce yürütülür.
- İletişim gerçek anlam oluşturmaya odaklıdır.
- Öğrenciler gerçek yaşamda o dili konuşan ülkelerdeki insanlar gibi dinleme ve konuşma eylemlerinde bulunurlar.

- Öğrenciler gelişen İngilizce becerilerini öğrenmenin her alanında kullanırlar.
- Öğrenciler görsel ve işitsel araçlar yardımıyla hedef dilde kullanılan yapı ve sözcüklerle sürekli olarak karşılaşılırlar.
- Öğrenciler dili, el işleri, tüm bedensel tepki ve drama etkinlikleriyle eğlenceli bir şekilde kullanırlar.
- Öğrenciler İngilizce öğrenirken kendi ana dillerine de saygı duyar ve ana dillerini, gelişimlerinin önemli bir parçası olarak görürler.
- Ana dilin kullanımı yasaklanmaz ve engellenmez. Ana dili gerektiğinde kullanılır (Örneğin karmaşık yönergeler verirken, zor yapıları açıklarken).
- Öğrenciler kendilerini jest, mimik gibi olumlu pekiştiricilerle “anlayan” öğretmenler tarafından desteklenir ve yönlendirilirler.
- Öğretmenlerin sınıfta bulunma nedeni İngilizce (ve gerekirse Türkçe) iletişim kurmalarıdır.
- Öğrenmenin amacı belirli bir zaman aralığında Öğretim Programı’ndaki konuları işleyip bitirebilmek yerine kurulan iletişimi derinleştirmeye çalışmaktır.
- Öğrenciler iletişim kurarken hata yapmaları hâlinde uyarılmaz ve düzeltilmez. Öğretmenler iletişimin devamlılığına odaklanarak öğrencilerin hatalarını daha sonra düzeltirler.

Yukarıda sıralanan ilkeler yeni İngilizce dersi ilköğretim müfredatında İngilizcenin bir iletişim aracı olarak öğrenilmesinin ve bu amaç doğrultusunda öğrencilerin öğretmen rehberliğinde aktif bir şekilde tüm sürece katılmalarının öngörüldüğünü açıkça göstermektedir. Bu ilkeler dil eğitiminde bugün geçerli olan ve Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Programı çerçevesinde de önerilen Yapılandırmacı Yaklaşım ve eylem temelli öğrenme ilkeleriyle uyumludur ve öngörüldüğü gibi sınıf içi uygulamalara aktarılabilirse Türkiye’deki İngilizce eğitimi için büyük umut vadetmektedir.

Süreç içinde sistem ve müfredatlarda yenilikler yapılmasına rağmen Türkiye’de İngilizce eğitiminin istenilen düzeye geldiğini söylemek mümkün değildir. Nitekim, British Council and TEPAV (2014) tarafından yapılan araştırma sonucunda devlet okullarında yürütülen İngilizce eğitime ilişkin öğretmen yeterlikleri, ders kitabı odaklılık, öğretmen odaklılık ve bireysel farklılıkların göz ardı edilmesi gibi bir dizi hususa ilişkin sorun sıralanmıştır. Türkiye’de İngilizce eğitiminin ürünlerine ilişkin en güncel resmi ortaya koyan veri 2018 İngilizce Yeterlik Endeksi (English Proficiency Index) sonuçlarıdır (<https://www.ef.com.tr/epi/regions/europe/turkey/>). Türkiye söz konusu endekste 47.17 puanla 88 ülke arasında 73. sırada kendine yer bulmuş ve ‘çok düşük seviye’ kategorisinde yer almıştır. Ülkemiz 32 Avrupa ülkesi arasında ise 31. sırada yer almaktadır. Demirpolat (2015) Türkiye’nin yabancı dil öğretimiyle imtihanını ele aldığı çalışmasında fiziksel şartlar, eğitim materyalleri, ortak bir yol benimsenememesi, öğretme süreçlerinin etkin bir şekilde denetlenememesi, hizmet öncesi eğitime ilişkin sorunlar ve devlet istihdamına ilişkin yönetsel sorunları çözülmesi gereken hususlar olarak değerlendirmiştir. Benzer şekilde, Alagözlü (2017) hem

hizmet öncesi hem de hizmet içi aşamalarında İngilizce öğretmenleriyle ilgili aşılması gereken sorunlar olduğunu ve bunun İngilizce eğitime ilişkin başarıya yansıdığını ifade etmiştir. Bu verilerden ve değerlendirmelerden hareketle dil eğitimine ilişkin yapılan sistemsel değişikliklerin henüz gözle görülür sonuçlar vermediği söylenebilir. Eğitimde yapılan değişikliklerin uzun vadede sonuçlar ortaya koyması aslında beklenen bir durumdur. Bu çerçevede bu zamana kadar yaşanan eksikliklerin iyi tespit edilip yeni ilkelerin kararlı bir şekilde yıllar boyunca uygulanması gerekmektedir. Bu anlamda uygulamalardaki istikrar çok büyük bir öneme haizdir ve İngilizce öğretmenlerine de büyük bir sorumluluk düşmektedir.

TÜRKİYE'DE İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ OLMAK

İngilizce eğitimi sürecindeki uygulamalar söz konusu olduğunda mevcut İngilizce öğretmenlerinin profilleri gündeme gelmektedir. Ülkemizde İngilizce öğretmenliği için ana istihdam kaynağını eğitim fakülteleri bünyesinde bulunan İngilizce Öğretmenliği programları oluşturmaktadır. Ancak yıllardır süregelen uygulama gereği Edebiyat veya Fen-Edebiyat fakülteleri bünyesinde bulunan İngiliz Dili ve Edebiyatı, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı, İngiliz Dilbilimi, İngilizce Mütercim-Tercümanlık ve Çeviribilim programlarından mezun olanlar da pedagojik formasyon eğitimi almaları koşuluyla Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullara İngilizce öğretmeni olarak atanabilmektedir. Formasyon eğitimi ile ilgili farklı görüşler olmasına karşın yıllardır Türkiye'de bu sistem uygulanmış ve mevcut öğretmen nüfusu içinde çok önemli bir oran eğitim fakültesi mezunu olmadan bu sistem sayesinde mesleğe girebilmiştir (Seferoğlu, 2004). Ayrıca, belirli dönemlerde farklı uygulamalar çerçevesinde İngilizce eğitim veren çeşitli lisans programlarından mezun olanlar, lisans eğitimleri esnasında İngilizceyi yan dal olarak alanlar ve Almanca veya Fransızca gibi farklı dillerde öğretmenlik lisans programı okuyup gerekli 40 kredilik İngilizce sertifika programını tamamlayanlar arasından da İngilizce öğretmeni olarak atanmış çok sayıda öğretmen bulunmaktadır. Dolayısıyla, mevcut İngilizce öğretmenleri arasında bulunan bu çeşitlilik özellikle alınan lisans eğitimleri arasındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Bu çerçevede İngilizce Öğretmenliği lisans programı mezunlarının diğer programlardan mezun İngilizce öğretmenlerine nazaran daha başarılı olduklarını söylemek kesinlikle doğru değildir. Aldıkları lisans eğitiminin daha hedefe yönelik olması yönüyle ciddi bir avantaj sağladığı söylenebilir. Ancak öğretmenlik sürekli olarak bireysel ve mesleki gelişim gerektirdiği için başarı bireysel çaba ile mümkündür.

Taner (2017) tarafından yapılan güncel ve kapsamlı çalışma toplam 4172 İngilizce öğretmeninden elde edilen verileri ortaya koymaktadır. Öğretmen yeterliklerinin incelendiği bu çalışmanın sonuçları, öğretmenlik dışında İngilizce ile ilgili bir lisans programından mezun öğretmenlerin İngilizce seviyelerini diğer gruplara kıyasla anlamlı şekilde yüksek olarak değerlendirdiklerini ve bu grubu sırasıyla İngilizce öğretmenliği mezunlarının ve İngilizce dışında bir program bitirmiş öğretmenlerin izlediğini ortaya koymaktadır. Diğer iki gruba kıyasla İngilizce

öğretmenliği lisans programı mezunu öğretmenlerin yöntem bilgisi bağlamında daha yüksek bir yeterlik beyanına sahip olduklarını görmekteyiz. Bu çalışmanın bulguları da yukarıda bahsettiğimiz gibi herhangi bir grubu daha iyi İngilizce öğretmeni olarak nitelendiremeyeceğimizi açıkça ortaya koymaktadır. Zaten zamanı geri alıp mevcut tüm İngilizce öğretmenlerini İngilizce Öğretmenliği lisans programından mezun etmek de mümkün değildir. Bu yüzden, eldeki mevcut çerçeveyi iyi tanıyıp değerlendirmek ve eğitim siteminin ve içindeki öğrencilerin lehine adımlar atmak gerekmektedir. Özetle, insanlar mesleklerinin icrası noktasında dört yılda aldıkları lisans eğitiminin uygulamasını emekli oluncaya kadar yapmaktadırlar. Bu da mevcut şartlarda yaklaşık 40 yıl demektir ve hem öğretmenlerin kendileri hem de temas ettikleri öğrencilerin yararı için sürdürülebilir bir dinamizm gerektiren uzun bir süreçtir.

Türkiye’de uzun yıllardır yabancı dil noktasında yoğun bir İngilizce öğretme ve öğrenme çabası olduğunu görmekteyiz. Ancak, Türkiye’de İngilizceyi etkin bir şekilde öğretmek kesinlikle kolay bir süreç değildir. Öncelikle İngilizcenin ülkemizdeki ‘yabancı dil’ statüsü; diğer bir ifadeyle Türkiye’nin Kachru’nun (1985) ortaya koyduğu sınıflandırmada anadil olarak İngilizce kullanan ülkeleri içeren ‘iç çember’ veya ikinci dil olarak İngilizce kullanan ülkelerin bulunduğu ‘dış çember’ değil de yabancı dil olarak İngilizce kullanan ülkeleri içeren ‘genişleyen çember’ içinde konumlanması bu hedef dilin özellikle üretim becerileri (konuşma ve yazma) bağlamında doğal ortamda yeterince pratik yapılamaması gibi teknik bir dezavantaj ortaya koymaktadır. Bunun haricinde, öğretmen niteliklerine ilişkin eksiklikler, dil öğrenmenin doğası gereği zaman ve sabır gerektirmesi, İngilizce öğrenmeye yönelik mevcut önyargılar, yerli kitapların nitelik sorunları ve ölçme-değerlendirme araçlarının yeterince etkin kullanılmaması gibi zorluklardan da bahsedebiliriz (Yaman, 2018). Ancak, icra edilen mesleğin doğasında bu zorlukların bulunması İngilizcenin Türkiye’de etkin bir şekilde öğretilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Sorunların tespitini iyi yapıp güncel gelişmeleri ve yenilikleri takip eden özverili İngilizce öğretmenleri sayesinde ülkemizdeki ‘yabancı dil öğrenme’ sorunu büyük ölçüde aşılabılır. Çizilen bu çerçeve dâhilinde, bir sonraki kısımda İngilizce öğretmenleri için bazı hedef odaklı öneriler sunulacaktır.

İNGİLİZCE ÖĞRETMELERİ İÇİN BAZI ÖNERİLER

Öğretmenlik Üst Kimliğini Öncelemek

Öğretmenlik üst kimliği bu mesleğin özünü teşkil etmektedir ve branşı ne olursa olsun bu mesleği icra eden herkes öncelikle öğretmendir. Bu noktada, ilkökul eğitiminden sorumlu olan sınıf öğretmenleri ve ‘branşçılar’ olarak adlandırılan diğerleri gibi bir sınıflandırma oldukça sıkıntılıdır. Böyle bir ayırım branş öğretmenlerinin yalnızca alanlarıyla ilgili ders vermekle sorumlu oldukları fikrini bilinçaltına yerleştirebilir. Ancak, branş öğretmenleri de tüm öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve ahlâki olgunluk ve davranışlarından sorumludur. Elbette tek bir öğretmen tüm süreçlere etki edemez, ancak dersine girdiği öğrencilerle ilgili elinde tuttuğu kısmi etki ve nüfuz alanını optimum düzeyde

öğrencilerin lehine kullanılmalıdır. Bu da öğretmen farkındalığı ve öğretmenlik tavrı ile mümkündür. Örneğin, bir İngilizce öğretmeni bir öğrencinin psikolojik sorunu veya aile içinde yaşadığı problemler konusunda farkındalık sahibi olmalıdır. Ya da öğrencilerin sigara alışkanlığı geliştirdiğine dair bilgi sahibi olduğu andan itibaren bu hususta öncelikle kendisi iyi bir rol model olarak sonrasında da gerekli yapıcı telkinlerde bulunarak bir çaba sarf etmelidir. Tespit ettiği bu sorunu yalnızca okul idaresiyle ya da okulun rehberlik öğretmeniyle paylaşması yeterli değildir. Bu bağlamda 2018 yılı itibariyle devreye giren tüm öğretim programları on kök değer (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik - friendship, justice, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism, altruism) İngilizce dâhil tüm dersler kapsamında öğrencilere verilmesini öngörmektedir. Bu değerler kitaplar vasıtasıyla örtük bir şekilde öğrencilere sunulurken tüm öğretmenlerin bu değerler bütününe kendilerinde vücut bulduğunu öğrencilerine hissettirmeleri gerekmektedir. Bir öğretmenin kendisinin inanmadığı ve sahip olmadığı bir değeri karşısındaki öğrencilere aktarabilmesi pek mümkün değildir. Dolayısıyla, öğretmen duruşu ve tavrı İngilizce öğretmenleri bağlamında da en önemli husustur ve branşla ilgili öğretim kesinlikle ikinci plandadır. Hiçbir eğitim sistemi çok iyi İngilizce konuşabilen ancak elindeki çöpü yakında çöp kovası bulamama bahanesiyle yere atan bir birey yetiştirmeyi amaçlamaz. Benzer şekilde mükemmele yakın bir İngilizce sesletim becerisine sahip ama yabancı kültürlerle ait uygulamaları kendi ata kültürüne ait unsurlara tercih eden bir birey de arzu edilen bir çıktı değildir. Bu çerçevede öğretmenlerin üstlendiği rol ve sorumluluk oldukça ağırdır.

Yukarıda bahsedilen öğretmen kimliği alınan maaşla veya toplumun öğretmenlere biçtiği statüyle kıyaslanamayacak derecede değerlidir. Bir İngilizce öğretmeni 'İngilizce öğretmeni' olduğu için değil 'öğretmen' olduğu için gururlu olmalıdır ve bu anlayışla mesleğini icra etmelidir. Altan'ın (2016) ifadesiyle öğretmenler "problemler için birer danışman ve psikolog; çocuklar çığına döndüğünde birer polis memuru; ağlayan bir öğrencinin gözyaşlarını silen, acılarına ortak olabilen birer sırdaş; bir çocuğun yıllık gelişiminin fotoğraflarını çeken birer fotoğrafçı; çocukları güldüren birer komedyen..." (s. 25-26) olmalıdır. Öğretmenler bu rolleri zorla değil gönüllü olarak üstlenmelidir. Dolayısıyla bu rolleri üstlenemeyecek öğretmen adaylarının mümkünse üniversite aşamasında alanlarını değiştirip bu mesleğe dâhil olmamalarını onlardan istemek acımasızlık olarak nitelendirilemez. Aksine bu hem kendileri hem de müstakbel binlerce öğrencileri için çok daha iyi olacaktır. 1998-2006 yılları arasında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından İngilizce Öğretmenliği lisans programlarında okutulmak üzere belirlenen ve uygulanan ders programına baktığımızda 1. sınıf 2. yarıyılıda 'Okul Deneyimi' dersinin olduğunu ve öğretmen adaylarına henüz 1. sınıftayken mesleğin gerçekliklerini görme olanağı sunulduğunu görmekteyiz. Bu uygulama aslında aday öğretmenlere 'Kararınızı verin!' mesajı iletmektedir. 2006 yılında değişen ve 2018 yılı itibariyle güncellenen programda aday öğretmenler bu dersi son sınıfta almakta ve okulla ve mesleğin doğasıyla gerçek anlamda tanışmaları oldukça geç gerçekleşmektedir. Bu çerçevede, Okul Deneyimi dersi ile ilgili eski

uygulamaya dönülmesi de öğretmenlik kimliğini benimseyecek gönüllü öğretmenlerin yetişmesine katkı sağlayacaktır.

Albert Einstein'ın "Eğitim okulda öğrenilenler unutulduktan sonra artakalandır" sözü bize çok önemli mesajlar iletmektedir. Günümüzde bilgiye erişim özellikle teknoloji sayesinde çok kolay bir hâle gelmiştir. Dolayısıyla öğrencilere kazandıracağımız artı bir değer bile onlara öğreteceğimiz yüzlerce İngilizce sözcükten çok daha önemlidir. Dersi alan öğrencilerden birçoğu İngilizceyi günlük hayatlarında ve mesleki yaşantılarında kullanmayacaklardır; ancak bu öğrencilerin hepsi de topluma birey olarak dâhil olacak ve sahip oldukları tutum, davranış ve değerler tüm toplumu yakından etkileyecektir. İngilizce öğretmenlerinin önceliklerini bu ilkeler çerçevesinde belirlemesi bu anlamda büyük bir önem arz etmektedir.

Öğrencilere Saygı Duymak

Öğrenciler öğretmenlerinin karşısında fiziksel, bilişsel ve duyuşsal olarak bir bütündür. Bu boyutlardan 'duyuşsal alan' zaman zaman öğretmenler tarafından göz ardı edilebilmektedir. Altan (2016) bu önemli boyutun özünü şu şekilde ifade etmektedir: "Sınıf kurallarınızı ve disiplin kriterlerinizi merhametle taçlandırabilirsiniz! Öğrenciler var olduğu için biz öğretmenler sınıftayız! Biz olduğumuz için onlar değil!" (s. 36). Okulun ve sınıfların öğrencilerin varlığı ile değer kazandığını asla unutmamalıyız. Bu çerçevede, öğretmenin öğrencilerine yönelik ortaya koyacağı her türlü tavrın öğrenci üzerinde bir etkisi vardır ve derse karşı tutum da bu yolla olumlu ya da olumsuz olarak gelişir. İngilizce öğretmenlerinin de özellikle sınıf içi etkinliklerde tüm öğrencileri kapsayıcı bir tavır sergilemesi ve onların derse karşı olumlu tavır geliştirmelerine destek olması beklenmektedir. Örneğin, öğrencileri 'başarılı' ve 'başarısız' olarak sınıflandırmamak, yapılan hataları anında ve doğrudan değil sonradan ve dolaylı olarak düzeltmek, yapılan ödevlere değer verip tek tek dönüt sağlamak gibi bazı adımlarla bu başarılabilir. Yerinde öğretmen davranışlarıyla İngilizce performansı çok düşük olan öğrenciler bile derse karşı olumlu tavır geliştirebilir. Özetle öğretmenin yaklaşımı kaybetmek değil kazanmak üzerine inşa edilmelidir.

Branş Farkındalığına Sahip Olmak

Öncelikle öğretmenlik farkındalığına sahip İngilizce öğretmenlerinin branşlarına özgü detaylara ilişkin de yüksek bir farkındalığa sahip olmaları beklenmektedir. İngilizcenin öğretilmesi matematik veya tarih öğretimi gibi bir şey değildir. Matematik dersinde evrensel matematik kuralları ve uygulamaları anlatılır. Tarih dersinde ise kendi tarihimize ilişkin bilgiler aktarılır. Ancak, İngilizce bize ait olmayan 'yabancı' bir dildir ve ait olduğu hedef kültür çerçevesinde öğrencilere aktarılır. Öğrencilere İngilizcenin bugün neden tüm dünyada öğrenildiğini ve yabancı dilin nasıl önemli bir 'araç' olarak kullanılabileceğini iyi anlatmak gerekmektedir. Öğrenciler İngilizceyi neden öğrendiklerini bilmelidir. Sırf ders programında var olduğu için kendini İngilizce öğrenmek zorunda

hisseden öğrenciler ile bu dilin ileride kendisine önemli kapılar açabileceğini bilen öğrencilerin dil öğrenme süreçleri çok farklı olacaktır. Günümüzde İngilizcenin dünyanın her yanında tartışılmaz bir geçerliği vardır ve öğrencilerimizin bu farkındalıkla yetiştirilmesi elzemdir.

İngilizce öğretmenlerinin öğrencilere vereceği diğer bir düşünce ise İngilizcenin bir amaç değil bir araç olarak öğrenilmesi gerektiğidir. İngilizce derslerinde hedef kültüre dair bilgi ve paylaşımlar sunulurken kendi dilimiz ve kültürümüze dair farkındalığı köreltici değil yüceltici bir tavır sergilenmelidir. Öğrencilerin hedef kültürü ve diğer kültürleri de bir farklılık ve zenginlik olarak görüp saygı mekanizması geliştirmelerine zemin oluşturulmalıdır. Bu bağlamda ortaya çıkan yeni eğilimler çerçevesinde okullarda okutulan İngilizce ders kitaplarında hem hedef kültür, hem yerel kültür, hem de diğer kültürlerle ait unsurlar dengeli bir şekilde verilmeye çalışılmaktadır. İngilizce öğretmenlerinin de bu güncel eğilimin farkında olup İngilizceyi önemli bir araç ve zenginlik olarak öğrencilere benimsetmek için çaba sarf etmeleri gerekmektedir.

Konformizmi Terk Etmek

Öğretmenler için en büyük konfor sınıftaki tüm kontrolü elde tutmaktır. Bu konforu sürdürmek için bazı İngilizce öğretmenleri alışageldikleri yöntem ve tekniklerle İngilizceyi öğretmeyi tercih edebilmektedir. Bunun İngilizce derslerindeki en bariz yansıması sıklıkla eleştirilen ancak sıklıkla da başvurulan Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi'nin kullanımınıdır. Hem şikâyet edip hem de vazgeçmemek bu noktada öğretmenlerin ellerinde tuttukları kontrolü bırakmama motivasyonu ile yakından ilintilidir. Çünkü söz konusu yöntem kapsamında kullanılan tekniklerin çoğu öğretmene bilginin sınıftaki tek kaynağı pozisyonunu vermektedir. Benzer şekilde, öğretmenin tahtanın önünde sürekli bir şeyler anlatması da gücü ve kontrolü elde tutma motivasyonu ile ilişkilendirilebilir. Bunlar öğretmenin sınıftaki geleneksel rolüyle uyumludur. Ancak, İngilizce öğretmenlerinin özellikle branşları gereği hızla değişen eğilimleri takip etmesi ve bunları sınıfta uygulayıp yeni roller üstlenmesi hem kendi hem de öğrencilerinin yararına olacaktır. Zaten bugün eğitim dünyasında hâkim ekol olan Yapılandırmacı Yaklaşım da öğretmenlerin otorite değil rehber ve destekçi olmalarını öngörmektedir. Yani esas olan öğretmek değil öğrenmeyi kolaylaştırmaktır.

Günümüzde İngilizce öğretmenleri için öğrencilerin lehine kullanabilecekleri sayısız olanak bulunmaktadır. En başta, yürürlükte olan mevcut ilköğretim ve ortaöğretim İngilizce öğretim programları en güncel dil eğitim ilkelerini yansıtmaya çalışmakta ve öğretmenlere güzel bir çerçeve sunmaktadır. Burada öğretmenlere düşen başlıca sorumluluk değişen ve güncellenen müfredatlara çok iyi derecede hâkim olmak ve alanda meydana gelen gelişmeleri yakından takip etmektir. Mevcut müfredat öğrenciye İngilizceyle karşılaştığı 2. sınıftan itibaren sözlü üretime dönük bir sistem sunmaktadır. Zaten, insan yaratılışında kodlu olan bir dil gelişim sıralaması vardır ve bu anlamda Amerika'yı yeniden keşfetmeye hiç lüzum yoktur. Yani dil eğitiminin dinleme ve konuşma becerileriyle başlaması olması gerektir. Bu sistem çerçevesinde hâlâ tahtada dilbilgisi kurallarına

ilişkin formüller yazmak belki öğretmen konformizmi açısından anlaşılabilir ancak bunun öğrenciye hiçbir faydası yoktur. Bu çerçevede yenilikçi yaklaşımlar uygulanmalı ve öncelik öğrencinin dili kullanmasına ve üretmesine verilmelidir. İngilizce dersleri öğretmenlerin değil öğrencilerin İngilizce becerilerini geliştirmek için vardır. Bu da öğrenciye yeterli alan ve zaman tanınarak gerçekleşebilir. Okuma becerisi okuyarak, yazma becerisi yazarak, dinleme becerisi dinleyerek, konuşma becerisi de konuşarak gelişir. Öğrencilere tüm bunları yapabilmeleri için olanak tanınmalı ve öğretmen konuşma süreleri ve içerikleri öğrenci katılımını artıracak şekilde planlanmalıdır (Cullen, 1998; Walsh, 2002). Sınıf içinde öğrencilerin İngilizce kullanarak biraz gürültü yapmaları sınıfın kontrolünü öğretmenin elinden almaz, aksine tüm öğrencilerin dersle ilgili bir görevle meşgul olmalarını sağlayıp sınıf yönetimine de katkı sağlar.

Öğrenen Özerkliğine Değer Vermek

Bir haftada toplam 168 saat bulunmakta ve okulda haftalık 4 saat İngilizce dersi alan bir 7. sınıf öğrencisinin 164 saat İngilizceden uzak kaldığı çıkarımında bulunabiliriz. Eğer bu devasa zaman diliminin bir kısmı da İngilizce ile ilgili çalışmalara ayrılabilirse dil öğrenme süreci çok daha verimli bir hâle gelecektir. Daha önce de belirtildiği üzere Türkiye İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenildiği bir ülkedir ve öğrenciler kendileri çaba göstermezlerse İngilizce dersinden çıktıkları andan itibaren bir sonraki derse kadar İngilizceden tamamen uzaklaşırlar. Ancak öğrenmeyi öğrenme sürecini kavrayıp kendi İngilizce öğrenme süreçlerinin kontrol ve sorumluluğunu alabilmeyi kısmen de olsa başarabilirlerse yanlarında öğretmenleri olmadan ve hatta okul bittikten sonra bile İngilizce öğrenme süreçlerini sürdürebilirler.

Öğrenen özerkliği öğrencilerin kendi başlarına geliştirebilecekleri bir nitelik değildir. Bu noktada öğretmen desteği çok önemlidir. Süreç içinde öğretmenler öğrencilere sınıf dışında İngilizceyi kullanacakları görevler vererek, bilgisayar ve taşınabilir cihazlar gibi teknolojik araçların dil öğrenme amaçlı kullanımını teşvik ederek, dil becerilerini geliştirmeye yönelik kullanılacak yazılım ve internet sayfaları konusunda bilgi vererek ve karşılaştıkları herhangi bir İngilizceyi kullanma fırsatını nasıl değerlendirebileceklerine dair fikirler vererek önemli katkılar sağlayabilirler. Bu noktada Nikos Kazantzakis'in ideal öğretmen tanımı üstlenilmesi gereken rolü açıkça ortaya koymaktadır: “Gerçek öğretmen, öğrencisinin geçmesini istediği bir köprü olma işlevini üstlenen ve öğrencisinin bu köprüden geçmesine yardımcı olduktan sonra, sevinç ve coşkuyla yıkılıp aradan çekilerek öğrencisini kendi köprüsünü kurmak için yüreklendiren öğretmendir.”

Mesleki Gelişimi Sürdürülebilir Kılmak

2018 yılında MEB'e bağlı bir okula atanan bir İngilizce öğretmeni 2038 yılında mesleğinin 20. yılını icra ediyor olacak. 2038 yılının bu genç öğretmenin üniversiteden henüz mezun olduğu 2018 yılının aynısı olması beklenebilir mi? Aradaki 20 yıl içinde dünyada kim bilir neler değişecek? Eğitim

alanı ve İngilizce öğretme ve öğrenme süreci de bu değişikliklerden nasibini alacaktır. O bakımdan öğretmenler de içinde buldukları zaman ve ortamın şartlarına ayak uydurmalıdır; çünkü yeni gelişen yaklaşım ve yöntemler, teknolojik araçlar, yeni öğrenci profilleri, İngilizcenin uğradığı değişimler vb. pek çok unsur dinamik bir yapı ortaya koymaktadır.

Değişen zamana ayak uydurabilmek için İngilizce öğretmenlerinin bazı hususlara dikkat etmeleri büyük önem arz etmektedir. Birincisi, Türkiye’de İngilizce öğretmenliği yapan birisinin İngilizce öğrenme süreci hiç bitmeyecektir. Daha önce vurgulandığı üzere Türkiye İngilizcenin yabancı dil olarak öğrenildiği bir ülke olduğu için ve öğretmenlerin neredeyse tamamı da İngilizceyi Türkiye’de öğrendiği için hedef dile ilişkin eksikliklerin olması gayet normaldir. İngilizce öğretmenlerinden beklenen hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde kendi İngilizce becerilerinde gördükleri sorunları zaman içerisinde giderme yönünde çaba sarf etmeleridir. Aslında, bu durum bir dezavantaj olarak da değerlendirilmemelidir. Yapılan çalışmalar anadil konuşuru olmayan İngilizce öğretmenlerinin hedef dile hâkimiyet noktasında eksiklikler yaşamasına rağmen öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, beklentileri, olası sorun yaşama noktaları gibi önemli faktörleri daha iyi bilmeleri yönüyle ellerinde önemli avantajlar bulduklarını göstermektedir (Medgyes, 2001). Önemli olan mevcut eksikliklerin farkına varıp bunları telafi etme yönünde çaba içerisinde olmaktır.

Mesleki gelişim açısından önemli olan ikinci husus öğretmenlik mesleği icra edilirken İngiliz Dili Eğitimi alanında bir yüksek lisans eğitimi almaktır. Bu husus İngilizce Öğretmenliği dışında bir lisans programından mezun İngilizce öğretmenleri açısından çok daha önemlidir. Bu öğretmenler alana ilişkin eksik kalan ve formasyon eğitimi ile tamamlayamadıkları bilgileri yüksek lisans eğitimi ile telafi etme olanağı bulabilirler. Ayrıca, tüm İngilizce öğretmenleri bu yolla akademik boyutta alanla ilgili olup bitenlere, güncel bilgi ve deneyimlere erişme imkânı bulacak ve tez, makale, konferans gibi önemli deneyimlerle de alanlarında bir şeyler üretme hazzına erişeceklerdir. Bu da mesleki anlamda ciddi bir motivasyon kaynağı teşkil edecek ve zaman içinde karşılaşılabilecek muhtemel tükenmişlik hissini de önüne geçecektir (Kulavuz-Onal ve Tatar, 2017).

Üçüncü olarak, İngilizce öğretmenlerinin bağlı oldukları kuruma ilişkin güncel bilgilere sahip olmaları da mesleki gelişim anlamında çok önemli bir maddedir. Öğretmenlerde başta Milli Eğitim Bakanlığı ve ona bağlı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ve Ortaöğretim Genel Müdürlüğü gibi önemli birimlere ilişkin bir mesleki farkındalığın olması gerekmektedir. Bu birimler okullarda İngilizce dersinin başlama yaşı, haftalık ders saati, dersin içeriği, hangi yaklaşımlarla İngilizcenin öğretileceği gibi çok önemli çerçeveleri sunan öğretim programı ve içerdiği izlenceleri ortaya koyan birimlerdir. Ayrıca, ders kitapları da bu birimlerin gözetimi altında oluşturulmaktadır. Bu çerçevede, İngilizce öğretmenleri Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulan panel sistemine başvurup okullarda kullanılan İngilizce ders kitaplarının daha nitelikleri hâle gelmesi için bizzat katkıda bulunabilirler. Ayrıca, bu birimler tarafından zaman zaman

düzenlenen konferans, çalıştay ve hizmet içi eğitimlere de gönüllü olarak katılmak mesleki anlamda önemli katkılar sağlayacaktır.

Kuramı Hakkıyla Uygulamaya Dökmek

Kuramlar kâğıt üstünde büyük uygulamada ise cılız kalırsa tüm anlamını yitirir. İngilizce öğretmenlerinin mesleğe ilişkin aldıkları kuramsal bilgi büyük oranda hizmet öncesi eğitim yani lisans eğitimi kapsamında şekillenir. Atandıktan sonra zaman zaman düzenlenen seminerler ve hizmet içi eğitimler de öğretmenlerin bilgi ve donanımlarına kuramsal anlamda katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Esas olan edinilen tüm bu bilgi ve becerinin sınıfta öğrencinin lehine kullanılabilmesidir. Öğrenciye yansımayan bilgi ve becerinin öğretmene de sınıfa da hiçbir faydası yoktur. Öğrencinin İngilizce öğrenme sürecini destekleyecek, öğrenen özerkliğini ön plana çıkartacak, kullanışlı eğitim teknolojilerini tanıtır ve kullanacak, sınıf yönetimini öğrenci lehine şekillendirecek, yenilikleri risk alıp öğrencileriyle birlikte uygulayacak, sınıftaki bireysel farklılıkları dikkate alıp ona göre öğretim tarzında çeşitlendirmeye gidecek İngilizce öğretmenlerine ihtiyacımız bulunmaktadır.

Bu ilkeyi iki basit örnekle açıklamak gerekirse, İngilizce öğretmenlerinin dönüt verme ve sınav kâğıtlarını değerlendirme sonrası öğrencilere gösterme davranışları ele alınabilir. Öğrencilere düzenli olarak dönüt vermenin öğrenme sürecine büyük katkıları olduğunu öğrenen ve bu bilgiyle atanan bir İngilizce öğretmeni öğrencilerin yazdığı yazıları dikkatlice inceleyip onlara dönüt vermiyorsa ve hatta bu iş yükünden kurtulmak için öğrencilere hiç yazma ödevi vermiyorsa kuram uygulamaya dönüşmüyor demektir. Öğretmenlerin bu iş yükünü seve seve göze alıp sadece yazma değil tüm beceri boyutlarına ilişkin öğrencilere düzenli dönüt vermeleri ve onlara öğrenme süreçlerinin çok önemli ve değerli olduğunu hissettirmeleri gerekmektedir. Benzer şekilde, öğretmen adayları lisans eğitimleri kapsamında sınav etkisinin (backwash effect) son derece önemli olduğunu öğrenirler. Bu etkiyi öğrenci cephesinde olumlu yöne çevirebilmek öğrencilerin sınav kâğıtlarındaki performanslarını iyice değerlendirip artı ve eksi yönlerini tespit etme olanağı bulmasıyla mümkündür. Ancak atandıktan sonra çeşitli gerekçelerle sınav kâğıtlarını öğrenciye göstermemek sınav etkisinin önemine ilişkin sahip olunan bilgiyi uygulamaya sokmamak anlamına gelir. Özetle, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler çerçevesinde edinilen tüm bilgi ve birikimin İngilizce öğretmenleri tarafından öğrenciler ve onların öğrenme süreçleri lehine kullanılması elzemdir.

SONUÇ

İngilizce ülkemizde yabancı dil eğitimi dendiğinde ilk akla gelen dildir ve bu dili öğretmek ve öğrenmek yıllardır hem eğitim sistemimizin hem de bireylerin en önemli amaçlarından birisi olagelmıştır. İngilizce eğitime verilen önem uyarınca 2013 yılından itibaren devlet okullarında İngilizce 2. sınıftan itibaren öğretilmeye başlamıştır. Özel okullarda ise İngilizce yıllardır 1. sınıftan itibaren, hatta ana sınıfından itibaren okutulmaktadır. Bu yaş düzenlemesi ile birlikte öğretim programı

da köklü bir şekilde 2013 yılında değiştirilmiş ve 2018 yılında da güncellenmiştir. Bu adımlar İngilizce eğitimine büyük bir yatırım teşkil etmektedir. Bu adımları sınıfa ve öğrenciye taşıyacak olan köprüler ise İngilizce öğretmenleridir. İngilizce öğretmenlerinin bu bağlamda sorumlulukları büyüktür ve yıllardır var olan ‘Türkiye’de İngilizce öğretileniyor’ algısını kırmak da büyük oranda onlara düşmektedir.

Bu çalışma kapsamında, ilk olarak İngilizcenin ülkemizdeki statüsü ve İngilizce öğretmenlerinin profilleri üzerinde durulmuştur. Sonrasında ise, mevcut ve gelecek İngilizce öğretmenleri için belirli alt başlıklar çerçevesinde bazı öneriler sunulmuştur. Bu bağlamda ele alınan alt başlıklar öğretmenlik üst kimliğini önelemek, öğrencilere saygı duymak, branş farkındalığına sahip olmak, konformizmi terk etmek, öğrenen özerkliğine değer vermek, mesleki gelişimi sürdürülebilir kılmak ve kuramı hakkıyla uygulamaya dökmek olarak sıralanmaktadır. Bu önerilerle birlikte İngilizce öğretmenleri için temelde iki mesaj vurgulanmaktadır. Birincisi, ‘Önce öğretmen ol!’; ikincisi ise ‘Günceli bilen ve uygulayan sorumlu ve gönüllü bir İngilizce öğretmeni ol!’. Bu çerçevede, sunulan önerilerle mevcut İngilizce öğretmenlerinin durumlarına ve dolayısıyla İngilizce eğitim sistemimizin daha iyi işlemesine katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

- Alagözlü, N. (2017). Türkiye ‘de İngilizce öğretmeni yetiştirme sorunları. *Türkbilig*, 34, 241-247.
- Altan, M. Z. (2006). Preparation of foreign language teachers in Turkey: A challenge for the 21st century. *Dil dergisi*, 134(1), 49-54.
- Altan, M. Z. (2016). *Öğretmenliğe dair: Filmler ve öğretmenler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Arıkan, A. (2017). English language teachers’ views on the new national curriculum for 2nd graders, *Journal of narrative and language studies*, 5(9), 34-40.
- British Council ve TEPAV (2014). *Türkiye’deki devlet okullarında İngilizce dilinin öğretimine ilişkin ulusal ihtiyaç analizi*. Ankara: Yorum Yayın.
- Cullen, R. (1998). Teacher talk and the classroom context. *ELT journal*, 52(3), 179-187.
- Demirpolat, B. C. (2015). *Türkiye’nin yabancı dil öğretimiyle imtihanı: Sorunlar ve çözüm önerileri*. SETA.
- English First (2018). *English proficiency index*. <https://www.ef.com.tr/epi/regions/europe/turkey/>
Erişim Tarihi: 12.12.2018
- Gürsoy, E., Korkmaz, S. Ç., & Damar, A. E. (2013). Foreign language teaching within 4+ 4+ 4 education system in Turkey: Language teachers’ voice. *Eğitim araştırmaları-Eurasian journal of educational research*, 53, 59-74.
- Kachru, B. B. (1985). Standards, codification and sociolinguistic realism: The English language in the outer circle. R. Quirk & H. Widdowson (Haz.), *English in the world: Teaching and learning the language and literatures* (s. 11–36). Cambridge: Cambridge University Press.

- Kırkgöz, Y. (2007). English language teaching in Turkey: Policy changes and their implementations. *RELC journal*, 38(2), 216-228.
- Kulavuz-Onal, D. & Tatar, S. (2017). Teacher burnout and participation in professional learning activities: Perspectives from university English language instructors in Turkey. *Journal of language and linguistic studies*, 13(1), 283-303.
- MEB (2017a). Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri. Ankara. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_06/29111119_TeachersGeneralCompetencies.pdf Erişim Tarihi: 10.09.2018
- MEB (2017b). Öğretmen strateji belgesi (2017-2023). Ankara. http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/09140719_Strateji_Belgesi_Resmi_Gazete_sonrasY_ilan.pdf Erişim Tarihi: 10.09.2018
- MEB. (2018). *İngilizce dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Medgyes, P. (2001). “When the teacher is a non-native speaker”. M. Celce-Murcia (Haz.), *Teaching English as a second or foreign language*. New York: Newbury House, s. 429-442.
- Seferoğlu, G. (2004). A study of alternative English teacher certification practices in Turkey. *Journal of education for teaching*, 30(2), 151-159.
- Taner, G. (2017). *Investigating perceived competences of English language teachers in Turkey with regard to educational background and experience*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. ODTÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Walsh, S. (2002). Construction or obstruction: Teacher talk and learner involvement in the EFL classroom. *Language teaching research*, 6(1), 3-23.
- Yaman, İ. (2018). Türkiye’de İngilizce öğrenmek: Zorluklar ve fırsatlar. *RumeliDE dil ve edebiyat araştırmaları dergisi*, 11, 161-175.

Some Thoughts and Suggestions on ‘Being an English Language Teacher in Turkey’

EXTENDED SUMMARY

Today we can talk about a few different aspects on the teaching profession in Turkey. The primary-elementary education and secondary education carried out by the Ministry of National Education (MoNE) and the university education coordinated by the Council of Higher Education (CHE) constitute two main educational channels. Within the scope of the 4+4+4 system, which was put into effect in 2013, students receive education at primary, elementary and secondary levels respectively after kindergarten education. Then, at the university stage, it takes a focused education on the chosen profession and this process has a lasting shaping effect on the future of the individuals. Every stage of this process, which takes an average of 16 years, is very important. This process begins at a very young age and individuals complete it as a young person over the age of 20. In this age range, where all the characters and behaviours of individuals are shaped, everything that is positive or negative is of great importance. Children who start school receive a lot from their school and classroom environment, their teachers and peers as well as their family education. This process is carried out simultaneously in both education and instruction dimensions and continues until the graduation of the university which constitutes the transition phase. In this long period, students encounter different teachers at every stage and these experiences shape their lives.

The place of the teaching profession in the aforementioned cycle is very different from that of other professions. While an engineer or a lawyer exits this system after the university education, teachers are reenter the system from the point of exit and move from the receiving role to the transmitter position in terms of knowledge and behaviour. The teaching profession can be done at the level of primary, elementary, secondary school or university in the context of the current education system. From the very beginning of the profession, teachers experience the processes they spend in their student years through a different window and try to help their students by transferring their knowledge and skills.

English is the first language that comes to mind when foreign languages in our country are covered, and for many years it has been one of the most important goals of both our education system and individuals. In accordance with the importance given to English education, from 2013 onwards, English has been taught in state schools from the second grade at the primary level. In private schools, English has been taught from the first grade for years. With this age regulation, the curriculum has been radically changed in 2013 and updated in 2018 as well. These steps constitute a great investment in English education. The bridges that will carry these steps to the class and the students are the English teachers. In this context the responsibility of English teachers is great especially in terms of breaking the bias 'English cannot be taught in Turkey'.

In this study, firstly the status of English in our country and the profiles of English teachers are emphasized. Subsequently, some recommendations are introduced for current and future English language teachers under specific sub-headings. These sub-headings are prioritizing teaching as an upper identity, respecting students, possessing branch awareness, abandoning conformism, valuing learner autonomy, making professional development sustainable and putting theory into practice properly. With these suggestions, basically two messages are emphasized for English language teachers: first, ‘Be a teacher first!’, and second ‘Be a responsible and voluntary English language teacher who knows and practices up-to-date knowledge’. In this context, the proposals are intended to contribute to the status of existing English language teachers and hence better functioning of our English education system.